Doelloze geschiedvervalsing in Ravenstein

Gaan we anno 2021 Ravenstein versterken met een vestingmuur, zoals Philips van Kleef vijf eeuwen geleden deed? Dat moet afhangen van het doel van zo'n ingreep. Het waterschap heeft plannen om in 2023 een blinde muur te bouwen tussen de rondelen, bovenop de vereiste dijkverhoging aan de Middelwaard. Hij moet de komende dertig jaar bescherming bieden tegen hoog water. De Stichting Vestingwerken Ravenstein is enthousiast voorstander van dit plan, het bestuur van de Heemkundekring is fel tegen. Bewoners van de Maasdijk hebben hun afkeuring geuit in een petitie. Om wat voor een muur gaat het hier eigenlijk? Een keermuur, kademuur, vestingmuur, reconstructie of een faux pas?

In 1521 vermeldde Philips van Kleef in zijn eerste testament dat hij de stad Ravenstein en het kasteel had versterkt. "Vaststaat dat het Philips van Kleefbolwerck een stenen bolwerk was dat met aarde was bedekt." In het Tractaat van Venlo in 1544, een verdrag tussen keizer Karel V en de hertog van Gelre werd bepaald dat de Ravensteinse vestingwerken moesten worden gesloopt en de grachten dichtgegooid. Vanaf 1621 legde het Staatse leger een compleet nieuw vestingwerk aan volgens het Oud-Nederlands stelsel. In 1678 komt ook daaraan een einde en worden de aarden wallen de gracht ingeschoven (Van Mourik, 2019). De huidige plannen omtrent de dijkversterking zorgen voor onderlinge spanningen en machtsvertoon in Ravenstein.

Geschiedvervalsing

Een stadsmuur bouwen op de Maasdijk is ten eerste een knap staaltje van geschiedvervalsing en slechte smaak. Er heeft immers nooit een dergelijke muur gestaan, wel een aarden wal, waarvan de voet met baksteen was bekleed (Pantus, 2021). Als kade- of keermuur heeft hij ook geen functie, want hij wordt hoger dan de noodzakelijke 11,8 meter boven NAP en is uitsluitend gepland tussen de rondelen ter hoogte van de bebouwing. Het argument dat de muur bescherming biedt tot 2050 is daarom niet gestoeld op feiten.

Horizonvervuiling

Verder is de geplande nieuwbouwmuur een ernstige vorm van horizonvervuiling. Het uitzicht is wel historisch en zal pas worden gemist als het te laat is. Onze stad aan de Maas gaat immers letterlijk op slot. Vanaf de straat en vanuit de huizen kijken we voortaan uit op een doodse muur. Natuurlijk, toekomstige wandelaars zullen ongestoord van het landschap kunnen genieten, zolang ze maar op de dijk staan. Voor kinderen, rolstoelers en aanwonenden is de muur te hoog. Eenmaal bij de muur, blijkt de Maas 150 meter verderop te liggen en is er in het geheel geen sprake van een kademuur! We mogen hopen dat hij geen doelwit wordt voor graffiti, het begin van verloedering.

Geluidsoverlast

Daarnaast is de verwachting dat de geluidsoverlast flink zal toenemen. Op doordeweekse dagen is er veel vrachtverkeer van De Heus. Op zonnige dagen is het aan de Maasdijk een komen en gaan van recreanten. De muur zal het geknetter van motoren, oldtimers, solexen, tractoren en quads weerkaatsen, waardoor de herrie regelrecht de woonkamers binnenkomt. Vooral motorrecreanten vormen een algemeen erkende bron van overlast op dijken in Nederland en een oplossing daarvoor is nog niet zo eenvoudig (Van Beek & Dittrich, 2019).

Kortom, de huidige dijk vertegenwoordigt juist het 16e- en 17e-eeuwse vestingkarakter, dat van aarden wallen en groen glooiend landschap. De geplande muur daarentegen wordt een faux pas, een uiting van slechte smaak. Hij gaat zorgen voor geluidsoverlast en horizonvervuiling. Verder doet hij niet wat hij geacht wordt te doen, namelijk water tegenhouden. De dijkverhoging is noodzakelijk, laat dat duidelijk zijn, maar een overbodige nieuwbouwmuur plaatsen in een landelijke omgeving met een jaloersmakend uitzicht, is een belediging voor onze buurt en generaties na ons. Plaats een damwand tot 11,8 meter boven NAP, verhoog de dijk en handhaaf het landelijke vergezicht.

Olga Rikken
15 mei 2021

Geraadpleegde bronnen

Beek van, P., & Dittrich, M. (2019, september). *Geluid van gemotoriseerde tweewielers: handelingsperspectieven.* Opgehaald van https://www.nefom.nl/wp-content/uploads/2020/06/ArtGeluid2wielers2019.pdf

Mourik van, M. J. (2019). *Adolf en Philips van Kleef* (*p. 130, 136,137, 146, 154, 168-171).* Ravenstein: Stichting Vestingwerken Ravenstein.

Pantus, W. J. (2021). *Wat een oude muur vertelt: een onthulling.* Opgehaald van Heemkundekring Land van Ravenstein: https://www.heemkunderavenstein.nl/wat-een-oude-muur-vertelt-een-onthulling/

